

Ny vidensafdækning

Denne vidensafdækning indsamler og analyserer viden, der kan danne grundlag for indsatserne i projektet *Børn og unges læseglæde - et styrket samarbejde mellem folkeskolens pædagogiske læringscentre og folkebibliotekerne*. Den aktuelle anledning til projektet er de seneste års nationale og internationale undersøgelser, der viser, at såvel børn og unges læseglæde som deres læsefærdigheder er kritisk faldende. Formålet med projektet er således at sætte fokus på, hvordan et styrket samarbejde mellem skole- og folkebiblioteker kan imødegå denne læsekrise. Vidensafdækningen er udført af forskerne Stine Reinholdt og Hansen og Thomas Illum Hansen for Center for Anvendt Skoleforskning og vil blive brugt som fælles afsæt for det videre arbejde ude i indsatskommunerne, hvor der i løbet af 2024 skal udvikles tværfaglige projekter.

3 udvalgte pointer

1 Litteraturformidling til børn og unge er nedprioriteret

Det er kun hver syvende elev i 4.klasse, der rigtig godt kan lide at læse, og læseglæden falder signifikant med alderen. Det kan skyldes mange forhold, ikke mindst den digitale udvikling og ændringer i børn og unges interesser, men denne undersøgelse peger desuden på, at en anden væsentlig årsag er, at litteraturformidling til børn og unge er blevet nedprioriteret gennem en årrække. Det ses både, hvad angår materialer, rammer og tid til vejledning og samarbejde på tværs af institutioner.

2 Strukturelle forskelle udfordrer samarbejder på tværs af skoler og biblioteker

Skolen er forpligtet på målstyret læsning for at lære, mens bibliotekerne arbejder for lyststyret læsning for at opleve.
(Citat: Thomas Illum Hansen)

Skoler og biblioteker har forskellige formål, og de er underlagt forskellige rammer og vilkår. Det kommer til udtryk i forskellige tilgange til læsning og litteratur, der rummer en række strukturelle udfordringer, men også mulighed for et gensidigt berigende samarbejde.

Et styrket samarbejde om læseglæde kræver især to ting. For det første gensidig respekt og blik for de forskellige rum, rammer, ressourcer og fagligheder som en bred palet af muligheder. For det andet, at man samarbejder på et solidt, opdateret vidensgrundlag og inden for stabile økonomiske og organisatoriske rammer.

3 Samskabelse kan styrke flere børn og unges læseglæde

Samskabelse på tværs af institutioner kan bidrage til et mere stabilt, langvarigt og berigende samarbejde om at fremme børn og unges glæde ved læsning og litteratur.

(Citat: Stine Reinholdt Hansen)

Som det er nu, er det ofte de mest privilegerede skoler og elever, der får de bedste tilbud om litteratur- og læseoplevelser. Et styrket samarbejde mellem skole- og folkebibliotek vil kunne styrke fleres mulighed for at møde litteratur og læsning på flere måder. Med denne undersøgelse peger vi på tre typer af samarbejdsmodeller: person-, tilbuds- og samskabelsesmodellen. Modellerne kan bruges til at kortlægge og diskutere, hvad der kendetegner de konkrete måder at samarbejde på, og hvordan de kan udbygges og forbedres.

7 strategiske anbefalinger

- Skab en fælles fortælling
- Investér i en stabil og langsigtet organisering
- Reflektér over jeres model for samarbejde om læsning
- Samarbejd om at udvikle alsidige materialesamlinger
- Bring flere fagligheder i spil
- Skab grundlag for en god kommunikation
- Anvend et udvidet læsebegreb



Projektet kort fortalt

Børn og unges læseglæde og læsekultur er trængt, og det kalder på, at de møder litteraturen og læsningen på nye måder. Dette projekt vil på tværs af folkebiblioteker og skolernes pædagogiske læringscentre udforske, udfordre og udvikle samarbejdet om børn og unges læseglæde på både lokalt og nationalt niveau. Med afsæt i en vidensafdækning af aktuel forskning og eksisterende praksis i arbejdet med læseglæde igangsætter vi udviklingsforløb i 17 indsatskommuner fordelt over hele landet. Her vil skoler og folkebiblioteker sammen udvikle samarbejdsmodeller, der kan bygge bro hen over forvaltninger og fagligheder og styrke det fælles arbejde med læseglæde, en fælles forståelse af den nødvendige læse- og litteraturfaglighed i mødet med børn og unge samt skalérbare koncepter i relation til formidling, undervisning, vejledning og lokale samarbejder med fokus på læseglæde. Læs mere om projektet her: www.fremtidensbiblioteker.dk/brn-og-unges-lseglde